

IZVEÅ TAJ: Kontrola kvaliteta vazduha na teritoriji Grada Vranja u junu 2014.god.

17.07.2014

Kontrola kvaliteta vazduha na teritoriji Grada Vranja vrÅji se na dva merna mesta. Jedno merno mesto se nalazi u Zavodu za javno zdravlje Vranje u Vranju u blizini centra grada, a drugo merno mesto je u krugu Osnovne Åjkole "Svetozar MarkoviÄ" u Vranju. Pri izboru mernih mesta vodilo se raÄ•una o rasporedu i vrsti izvora zagaÄ'ivanja, gustine naseljenosti, specifiÄ•nosti terena i meteoroloÅjkih uslova. Na oba merna mesta vrÅji se sistematsko dnevno merenje osnovnih zagaÄ'ujuÄ'tih materija SO₂, Ä•aÄ'i, kao i NO₂. TakoÄ'e se na oba merna mesta vrÅji Ä analiza aerosedimenta u meseÄ•nim uzorcima padavina, gde se odreÄ'uju i ukupne taloÅ%ne materije. Procena zagaÄ'enosti vazduha, odnosno graniÄ•ne vrednosti, tolerantne vrednosti, maksimalno dozvoljene vrednosti imisije za pojedine parametre aerozagaÄ'enja baziraju se na vaÅ%eÄ'tim zakonskim propisima (Zakonu o zaÅjtiti vazduha Sl. Glasnik R.S. 36/09, Uredbi o uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl.Glasnik R.S. br.11/10, i Uredbi o izmenama i dopunama Uredbe o uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl.Glasnik R.S. br.75/2010 i 63/2013).

Izvori zagaÄ'enja vazduha su procesi sagorevanja fosilnih goriva u individualnim kuÄ'nim loÅ%im i Åjtim kotlarnicama, procesi u industrijskim postrojenjima, izdunvi gasovi saobraÅtajnih vozila i dr. U zimskim mesecima kada je sezona loÅ%enja dolazi do poveÄ'tanih koncentracija zagaÄ'ujuÄ'tih materija. Tome doprinose i meteoroloÅki uslovi: niska temperatura, poveÄ'tana vlaÅnost i poveÄ'tani atmosferski pritisak. Svaka od zagaÄ'ujuÄ'tih materija ima specifiÄ•an mehanizam delovanja na zdravlje ljudi. NajÄ•eÅ'je dolazi do nadraÅ%aja respiratorih puteva, oteÅ'anog disanja, kaÅiljanja, oseÄ'taja stezanja u grudima, suzenja oÄ•iju, pojaÄ•ane sekrecije iz nosa. U vreme kada je poveÄ'tana koncentracija ovih materija, osobe sa srÄ•anim i pluÅtним oboljenjima, starije osobe, trudnice i deca treba da izbegavajuÄ bilo kakvu aktivnost na otvorenom. Ostali deo stanovništva bi trebalo da izbegava produÅenu i napornu fiziÄku aktivnost na otvorenom prostoru.

REZULTATI ISPITIVANJA

Sumpor dioksid SO₂ je u Vranju u junu 2014.god. nije biloÄ vrednostiÄ koncentracija SO₂ preko graniÄ•ne vrednostiÄ za jedan dan, kao ni preko tolerantne vrednostiÄ za jedan dan, na ovim mernim mestima. GraniÄ•na vrednostÄ kao i tolerantna vrednost za SO₂ za jedan dan iznosi 125 Äug/m³/dan. IzvrÅjeno je 60 dnevnih merenja Ä•aÄ'i na 2 merna mesta u ZZJZ u Vranju i O.Ä. u Vranju. U junu 2014.god. na mernom mestu u ZZJZ u Vranje nije izmerena koncentracija Ä•aÄ'i preko maksimalno dozvoljene vrednosti za jedan dan, kao i na mernom mestu u O.Ä. Svetozar MarkoviÄ'je. Maksimalno dozvoljena vrednost za Ä•adj za jedan dan iznosi 50 Äug/m³/dan.

Azot dioksid Ä U junu 2014.god. izvrÅjeno jeÄ 60 Ä dnevnih merenja azot dioksida na 2 merna mesta,Ä po 30 na mernom mestu u ZZJZ i O.Ä. u Vranju. U junuÄ 2014.god. nije biloÄ vrednostiÄ koncentracija NO₂ preko vrednostiÄ za jedan dan, kao ni preko tolerantne vrednostiÄ za jedan dan, ni na jednom od dva navedena merna mesta.

GraniÄ•na vrednost za azot dioksid za jedan dan iznosi 85 Äug/m³/dan, a tolerantna 125 Äug/m³/dan. Dr Nevenka StanojkoviÄ'Lekar spec.higijene Spec.toksikologijeÄ